Kerk Berghuizen

In dit buurtschap Berghuizen staat het gebouw van de Gereformeerde kerk van Ruinerwold / Koekange.

Het kerkgebouw waarin u zich nu bevindt is in 1875 gebouwd voor fl 4800,- door aannemer Broenink uit Koekange. Op zondag 19 december 1875 is het ingewijd.

In 1912 werd het kerkgebouw aan de zijkanten uitgebreid en in 1927 werden galerijen aangebracht. In 1974 is het vervolgens van binnen opnieuw ingericht en in 2005 zijn de bijgebouwen vervangen door een nieuw gebouw met de naam ‘t Middelpunt.

Historie kerk en haar gemeente
Al voor de afscheiding kwamen in Koekange groepen gemeenteleden van de Hervormde kerk bij elkaar in huizen van verschillende gemeenteleden. Op Hemelvaartsdag 28 mei 1835 kwam een grote groep mensen bijeen in de boerderij van Willem Jans Steenbergen om te luisteren naar ds. H. de Cock.

Na deze bijeenkomst besloot een groep gemeenteleden te breken met de Hervormde kerk en zich af te scheiden; zo is de Christelijk afgescheiden gemeente te Koekange ontstaan. Hetzelfde deed zich twee dagen later voor in Ruinerwold waar ds. De Cock ook voorging in de boerderij van Gerrit Jacobs Withaar in de Weerwilliger Bergen; de Christelijk afgescheiden gemeente te Ruinerwold ontstond.

Vanaf het begin is er sprake van enige samenwerking tussen Koekange en Ruinerwold . In oktober 1840 werd besloten om gezamenlijk een voorganger te beroepen en een kerk te bouwen.

In 1841 werd gestart met de bouw op een stuk grond, geschonken door Gerrit Jacobs Withaar, op de plaats waar nu de oude begraafplaats is, de Jan Jochemsberg. De bouwkosten werden begroot op 1600 gulden. Dit bedrag is bij vrijwillige intekening bij elkaar gebracht.

Officieel zijn de Christelijk afgescheiden gemeenten van Koekange en Ruinerwold in 1842 samengevoegd.

Predikanten
Toen er een eigen kerkgebouw was, ging men aan de slag om een predikant te beroepen. Tot het moment dat er een eigen predikant was, waren er oefenaars die voorgingen. Na enkele teleurstellingen, nam ds. W.A. Kok uit Dwingeloo wel het beroep aan en werd daarmee de eerste predikant in Berghuizen.

In de kerkenraadskamer hangen foto’s van alle predikanten die de gemeente hebben gediend.

Begraafplaats
De kerk van Berghuizen heeft een eigen begraafplaats aan De Weidenweg waar o.a. Ds. F. Slomp (Frits de Zwerver) is begraven.

Historie orgel
Het orgel in deze kerk is gebouwd in 1743 door Matthias Amoor, een leerling van de beroemde orgelbouwer Arp Schnitger.

Amoor heeft het orgel gebouwd voor de Nederduitse Gereformeerde (voorloper Hervormde) kerk te Raamsdonk (NB). In april 1850 is het orgel voor fl 890,- verkocht aan de Hervormde Kerk te Aartswoud (NH). Toen de huidige kerk in Berghuizen in 1875 werd gebouwd was er geen geld voor een orgel.

Eind 1883 gaf de weduwe van W.A. Geerts, die bij de bouw van de nieuwe kerk in 1875 fl 1000,- aan de kerk had geleend, te kennen dat zij dat bedrag aan “… de gemeente ten geschenke wenscht te geven, met het doel daarvoor een orgel te plaatsen in onze kerk”.

Van deze schenking werd in 1883 voor fl 500,- het in Aartswoud te koop aangeboden Amoor orgel gekocht. Het orgel is in 1884 per schip over de Zuiderzee van Aartswoud via Meppel naar Berghuizen vervoerd. Het orgel werd op 8 juni 1884 in gebruik genomen. De naam van de schenkers werd in sierlijke letters links van de speeltafel geschilderd.

Restauraties
In de loop der jaren zijn diverse restauraties aan het orgel uitgevoerd. In 1951 bleek een grondige restauratie noodzakelijk. De restauratie werd uitgevoerd door K. Doornbos uit Groningen in nauwe samenwerking met Cor Edskes. Er kwam een nieuw rugpositief in oude stijl op basis van het rugpositief van het Arp Schnitger-orgel in Noordbroek. De orgelkas werd geloogd waardoor de naam van de schenkers verdween.

Bij het jubileum in 2018 is er een messing plaatje met de namen van de schenkers op het orgel bevestigd.

Bij een volgende restauratie in 1976 is het orgel geschilderd in de originele oude - in de tijd van het ontstaan van het orgel in het Noorden gangbare- kleuren rood en goud met vleeskleurige engelen en opnieuw voorzien van bladgoud. In 2011 heeft Flentrop de laatste grote onderhoudsbeurt uitgevoerd.

Orgelschild
Toen het orgel in 1884 in Berghuizen kwam, had het een orgelschild voorzien van fraai houtsnijwerk. Het schild was geplaatst aan de balustrade voor het orgel. Bij de uitbreiding met een rugwerk in 1951 was er geen plaats meer voor het schild en belandde het na 67 (1884-1951) jaar op zolder. Ter gelegenheid van het 275 jarig bestaan van dit Amoor orgel is het bij het orgel behorende orgelschild in 2018 gerestaureerd. Het oude orgelschild is weer in de oude originele kleuren geschilderd en voor zien van bladgoud. Het schild heeft na 67 jaar (1951-2018) weer een plaats in de kerkzaal gekregen.

Dispositie

Hoofdwerk	**C - c‴**		
Praestant	8′	b+d	1743 Amoor
Holpijp	8′		1743 Amoor
Octaaf	4′	b+d	1743 Amoor
Bourdon	4′	b+d	1743 Amoor
Quint	2 2/3′	b+d	1743 Amoor
Gedackt Quint	2 2/3′	b	1743 Amoor
Octaaf	2′	b+d	1743 Amoor
Woudfluit	2′	b+d	1976 Flentrop
Quint	1 1/3′	b+d	1743 Amoor
Mixtuur	III-IV	b+d	1743/1976 Amoor/Flentrop
Cornet	II	d	1976 Flentrop
Trompet	8′	b+d	1976 Flentrop

Rugwerk	**C - c‴**	
Quintadeen	8′	1951 Doornbos
Baarpijp	8′	1951 Doornbos
Praestant	4′	1951 Doornbos
Nachthoorn	2′	1951 Doornbos
Sesquialter	II	1951 Doornbos
Scherp	IV	1951 Doornbos
Dulciaan	8′	1976 Flentrop
Pedaal	**C - d′**	
Subbas	16′	1951 Doornbos
Tremulant		
Schuifkoppel	HW-RW	
Koppel	PED-HW	

Stemming
Werckmeister III, a1= 465 HZ (halve toon hoger dan normaal)